

Шейх Жасим Мухаммад Мутааванын
«Бйман тууралуу маектер» деген китебинен алынды.

Дубал менен болгон маек

Түндөрдүн бир түнүндө , өзүмдүн бөлмөмдө Аллах Тааланын китебин окуп отурат элем. Бир маалда дубал титиреди. Мен дубалга көз чаптырдым эле, анын жогору тарабынан бир жараканы байкадым. Андан соң колум менен дубалды сыйпалап , өзүмө өзүм суроо койдум: Менин бул үйүм жаңы эле го? Эмнеге мындай болду, же жер титиредиби?!

Ошондо дубалга тил бүтүп мындай деп сүйлөдү: Канча түндөр бою мен ушул отурушту күткөн элем. Канча күндөр бою азыркыдай жеке калууга умтулган элем.

- Жеке калып Аллах Тааланын китебин окуп, анын тафсирын кайталап өткөргөн күндөр кайда калды?
- Менден үзүлгөнүңө көп убакыт болду. Буга эмне себеп , билбейм?

Абдулла (Дубалга карап): Бирок менин кетирген кемчилигим Жаратуучумдун акысында да.

Дубал: А сен жер бетиндеги бардык жансыз нерселер кыямат күнүндө сен үчүн күбөгө өтөөрүн билбединби? Аллах Таала өз сөзүндө мындай дейт: « Жер өз ичине камтыган (дүнүйө-мүлк жана өлүктөрдү) сыртка чыгарып салган кезде,

«Буга эмне болду?» – деп инсан айткан кезде,

Дал ошол Күнү Жер (өзүнүн үстүндө эмне окуялар болгонун) кабар берип сүйлөйт.» (Зилзала: 1-4)

Андыктан , кыяматта сенин пайдана күбө болуум үчүн жакшы иштерди аткар.

Абдулла: Менин жеке калуум ошончолук зарыл болгудай адамдар дагы жеке калышканбы?

Дубал: Ооба, чындыгында Пайгамбар алейхис салам да Вахй түшкөнгө чейин Хира үңкүрүндө жеке жалгыз калган. Ал түндөсү жеке калып , Аллах Таалага сыйынаар эле.

Рамазан айынын акыркы он кечесинде жеке калып Аллах Таалага сыйынаар эле.

Абдулла: Жеке калуунун кандай пайдасы бар?

Дубал: Мен сага бир аалымдын айткан сөзүн айтайын. Ал мындай дейт: «Кайсы жан –дүйнөдөн адамзаттын турмушунда аны башка багытка сала ала тургандай таасири болуусу максат кылынса , андай жан-дүйнө мезгил

мезгили менен өзүнчө жеке жана жалгыз калуусу зарыл. Ал жалгыздыкта адам дүнүйөнүн жана адамдардын ар түрдүү көйгөйлөрүнөн үзүлүп, Аллах Тааланын жараткан макулуктарына, ааламга жана анын акыйкатына көз чаптырып, ой жүгүртүп, ойлонуусу зарыл. Мына ушундай жол менен жан дүйнөсү чоңоет жана башка башаттан турмушту өзгөртө алатурган күч –кубатка ээ болот»

Абдулла: Менин оюмча, сен Аллах Таала менен жеке калуу динге үгүттөп кызмат кылган инсандын аракетин жана күч –кубатын арттырат деп айткың келди окшойт.

Дубал: Ооба, мен ошону айткым келди. Анткени ал, Аллах Тааланын нуру менен азыктанып, эртеси эртең менен жаңы дем жана жаңы бир мүнөз менен чыгат.

Абдулла: Жалгыз калуунун дагы кандай пайдалары бар?

Дубал:

1. Тилдин зыяндарынан соо калат.
2. Жүрөктү эки жүздүүлүк жана эл көрсүндүктөн сактайт.
3. Ибадаттын таттуулугунун даамын табат
4. Көздү сактайт
5. Такыбалык жана каниеттүүлүккө жетет.
6. Жүрөк жана дене ырахат алат
7. Жалгыз калуунун негизги максаты болгон – ойлонуп үлгү –өрнөк алуу ибадатына ээ болот.

Абдулла: Оо Аллах ... Бул айтылгандар мен муктаж болгон баалулуктар го.

Дубал: Ооба, Мына ошондуктан , сен бүгүн Аллах Тааланын китебин окуу үчүн отурган кезде мен аябай кубандым. Керек болсо, катуу кубангандыгыман солкулдап да кеттим.

Абдулла: Айтсаң, жеке калуу үчүн караңгы түн болуусу шартпы?

Дубал: Түнкүсү абзел. Бирок сен эртең мененки убакта мисалы духа (напил) намазын жеке калып окусаң болот.

Абдулла : Эмне үчүн түнкүсү абзел болду экен?

Дубал: Анткени, түнкү убакыт бейпил, адамдар да тынч абалда. Ошол учурда сенин кубанычың да артат. Бишр аль Хаафи (Ага Аллах Тааланын ырайымы болсун) мындай деп айткан экен: «Момундун олжосу – адамдардын андан капилетте болуусу жана өзүнүн ордун алардан купуя кылуусу»¹

Ошондуктан , бир айда бир жолу болсо да, жеке калып ибадат кылууга тырыш. Яълаа ибн Умайя ар дайым жолдоштору менен чогуу болоор эле . Бирок кээде мечитке кирип эътикаф ниети менен бир саат жеке калып отурчу эле.

Ахмад бин Ханбал (Ага Аллах Тааланын ырайымы болсун) тууралуу анын уулу Абдулла мындай деп айтат: «Менин атам жалгыздыкка карата болгон мамиледе адамдардын өтө сабырдуусу эле жана адамдар атамды

¹ Тактап айтканда , адамдарга байкатпай напил ибадаттарды кылган учурда сообу күчтүүрөөк жана эл көрсүндүк , эл уксүндүк дартынан узагыраак болуп , ал ибадаттын ыкылас менен кылынуусуна жакын болот.

мечитте же жаназада же оорулуну зыярат кылган абалда гана көрүшөөр эле.

Ал өзү базарларды кыдырып жүрүүнү жактырчу эмес.»

Өткөн муундарыбыздын камы мына ушундай болгон. Андыктан алар сыяктуу болууга тырыш. Анткени изгилерге окшошуу ийгиликке алып келет.

Абдулла: Бирок , ибадаттын ушул түрүнүн пайдасынын көптүгүнө карабастан эмне үчүн кээ бир адамдар мындан алыс болушат?

Дубал: Мунун себеби, психолог Абу Хамид Газалий айткандай : «Чындыгында адам ички дүйнөсү баалуулуктан бош болгон учурда жалгызсырайт. Ошол себептүү адамдар менен көп кездешип , алар менен чогуу болуу менен өзүнөн жалгызсыроону кетирет».

Абдулла: Туура айтасың , эй дубал. Бирок мага жалгыз калуунун программасын айтып бере аласыңбы? Мен ал программаны кармамайын.

Дубал: Жалгыз калуу программасынын бир нече түрү бар. Алардан кээ бирин атап өтсөк: Куранды жана анын тафсирын окуу, Хадис жана анын түшүндүрмөлөрүн окуу, ыйман жана адеп ахлак китептерин окуу, зикирлерди айтуу, ыймандуулук тууралуу кассеталарды угуу же ойлонуп пикир кылуу менен өзүнө үлгү-өрнөк алуу ж.б.у.с.

Ошол себептен да бир аалым мындай деп айткан экен: Пенденин кээде жалгыз , жеке кала турган убактылары болуусу зарыл. Ал убактарда ал, дуба , зикир , намаз окуу, пикир кылуу , өзүн өзү эсеп-кысап кылуу жана ички дүйнөсүн ондоо менен алектенет. Ушул сыяктуу эч кимдин

катышуусуз жеке калуу менен аткарыла турган иштерде үйүндө же башка жайда жалгыз болууга муктаж болот.

Абдулла: Бул пайдалуу насааттарың үчүн сага Аллах ыраазы болсун. Аттиң , бардык дубалдар сен сыяктуу болсо , мен үчүн пайдалуу болуп, абалым оңолоор эле.

Дубал: Менин сага акыркы насаат катары айта турган сөзүм бар.

Абдулла: Ал эмне?

Дубал: Эй Абдулла билгин: Дене сыноого учурагандай эле, жүрөк да сыноого учурайт. Дене оору , кыйынчылыктар менен сыналат. Ал эми жүрөк фитналар менен сыналат. Аллах Таала мындай дейт: «...Алардын жүрөктөрүн такыбалык үчүн Аллах сынаган эле» (Хужурат: 3)

Ошондуктан , сен өзүңө карата болгон мамилеңде даанышман бол. Аллах Таала жалгыз калып , андан пайдаланууда мага да сага да ийгилик берсин.

Андан соң дубал сөзүнүн аяктап коштошуп жатып мындай деди:

Жетесиң кантип данышмандык сапатка

Айланса напсиңдин каалаганы адатка

Которгон: Касым Сыдыков